

EMO Nükleer Karşıtı Platform Kısa Tarihi

Arif Künar
Elektrik-Elektronik Mühendisi

Sabırla, yılmadan “umutla” halen devam eden, ülkemizdeki ve dünyadaki nükleer santrallere karşı mücadelede 1978’li yıllardan beri yer alan Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), “Nükleer Karşıtı Hareketin ve Platformun (NKP)” en önemli aktörüdür. Daha ABD Three Mile Island Nükleer Santral Kazası (1979) olmadan önce nükleer enerjiyi, nükleer santralleri ve nükleer silahları hem bilimsel hem de ahlaki-insani olarak sorgulayan EMO, özellikle yanı başımızda bulunan ve ülkemizi de çok trajik bir şekilde etkileyen 1986 Çernobil Nükleer Santral faciası sonrasında Ülkemizdeki diğer anti-nükleer hareketlerle de birleşerek ve başı çekerek 1993 yılında Ankara’da toplanan “1. Nükleer Karşıtı Kongre” sonrasında kurulan “Nükleer Karşıtı Platformu” bugünlere taşımıştır. Maalesef tüm karşı çıkışlara rağmen Çernobil Nükleer Santral Faciasından da yeterli dersi almayan devletler, yönetimler ve insanlık tarihi bir de yüzyılın felaketi diye anılan, 2011’deki Japon Fukushima Nükleer Santral Kazası felaketini yaşamıştır. Binlerce insan ölmüş (maalesef ölmeye devam ediyor), milyonlarca bitki-canlı yok olmuş, binlerce metrekaare toprak, orman, yaşam alanı doğrudan etkilenmiştir.

1997 yılında Nükleer Karşıtı cephenin örülmesi ve aktif hale gelmesinde kurumsal destekleriyle EMO yönetim Kurulu Sekreteri Ali Yiğit, Greenpeace Türkiye Temsilcisi Melda Keskin, Nüshed Başkanı Leziz Onaran, Enerji Yapıolsen Başkanı Cengiz Faydalı ve DİSK Ankara Temsilcisi Tayfun Görgün aktif rol almışlar ve Nükleer Karşıtı Platformu (NKP) oluşturmuşlardır. EMO Yönetim Kurulu, EMO Şubeleri ve Temsilcilikleri de kuruluşundan günümüze kadar NKP’nin yürütücüleri olmuşlardır.

Her yıl 5-6 Ağustos’ta Akkuyu’da nükleer santrale karşı yapılan eylemler, başta Mersin, Adana, Antalya, İzmir, Ankara, İstanbul, Samsun, Sinop vb. şehirlerde yapılan nükleer karşıtı eylem, miting ve paneller, onlarca TMMOB Enerji Kongrelerinde bilimsel bildiriler, toplantılar, yayınlanan kitaplar ile EMO, çevreden, doğadan, insandan, halktan yana 70 yıllık duruşunu sürdürmektedir. Bu konuda da tarihe not düşmek üzere ve karşı çıktığı, yaptığı işin, duruşuna-anlamına inanan ve güvenen birçok kurum, dernek, oda, platform, birey bu süreçte yar aldı ve bir kısmı almaya halen devam ediyor. Bu anti-nükleer tarihin içinde yer alan, katkıda bulunan, ancak bir kısmı artık maalesef

aramızda olamayan isimleri, tarihe not düşmek ve onlara minnettarlığımızı sunmak üzere saymak ve anmak istiyoruz. Unuttuklarımız ve yer darlığı nedeni ile tümünü belirtmemiz elbette mümkün olamayacaktır, bu nedenle affımızı rica ediyorum.

En başta Teoman Alptürk, Yavuz Önen, Bülent Tanık, Kaya Güvenç, Mehmet Soğancı, Emin Koramaz gibi TMMOB Başkanları ile Nedim Bülent Damar, Kaya Bozoklar, Asım Rasan, Ali Yiğit, Cengiz Göltaş, Kemal Ulusaler, Hüseyin Yeşil, Hüseyin Önder, Gazi İpek, Bülent Pala, Mahir Ulutaş, başta olmak üzere. EMO Başkanlarına, EMO Yöneticileri Ünal Erdoğan, Olgun Yurt, Kubilay Özbek, Selami Yılmaz,, Kamer Gülbeyaz, Sedat Gülşen, Macit Mutaft, Avni Gündüz, Mehmet Özdağ, Erhan Karaçay, Orhan Örcü, Haşım Aydınca, Suat Yılmaz, Cem Kükey, Ramazan Pektaş, Naci Temeltaş’a isimlerini saymadığımız EMO Şube Yöneticileri, EMO Sinop Temsilciliği, TMMOB Yöneticileri Oğuz Türkyılmaz, İsmail Küçük, Necdet

Pamir, Nilgün Ercan, Ethem Torunoğlu, başta her daim bizlerle olan Hocalarımız Prof. Dr. Tolga Yarmancı, Prof. Dr. İnci ve Ali Gökmen, Prof. Dr. Tanay Sıtkı Uyar, Prof. Dr. Hayrettin Kılıç, Prof. Dr. Hasan Saygın, Prof. Dr. Baki Akkuş, Prof. Dr. Vural Altın, Prof. Dr. Leziz Onaran, Dr. Eriş Bilaloğlu'na, 2000 yılında projeyi ve ihaleyi durduran Başbakan Bülent Ecevit, DSP Milletvekilleri Zafer Güler, Hayati Korkmaz, Bayram Fırat Dayanıklı; CHP Milletvekili Ali Rıza Öztürk, Engin Altay, Green Peace Türkiye Temsilcisi Melda Keskin, SOS Akdeniz'den sahada anti-nükleer hareketi başlatan Savaş Emek, Noyan Özkan, Metin Erten, İsmail Duygulu, Oktay Demirkan, Oktay Konyar, Osman Akkuş, Ümit Şahin, Hediye Gündüz, Ender Eren, Aynur Sungur, Firdevs Korkmaz, Ayşe Tosuner, Gaye Cön, Pınar Demircan, Ertuğrul Akçaoğlu, Nesrin Timur, Bilge Contepe, Saynur Gelendos, Reşat Uygun, Emet Değirmenci, Sinan Demirci, Fenni Özalp, Zeki Karataş, Umur Gürsoy, Hilmi Çamurdan, Naim Ertürk, Yaşar Öztürk, Timur Danış, Özgür Gürbüz, Fatma Özdemir, Yunus Arıkan, Hale Özen, Tayfun Görgün, yöredeki hareketi başlatan Arslan Eyce, Mehmet Ali Yılmaz, Ahmet Budak, Akkuyulu-Bergama Köylüleri ve imza ve destekleri ile (1993 yılında 170 bin ve 2000 yılında da 200 bin imza sahibi sağduyulu yurttaş) ve bizatihi bu hikayenin içinde elinden geldiğince emeğiyle, yüreğiyle, gönlüyle yer alan bütün güzel insanlara teşekkür ediyoruz.

Bu güzel insanlar ülkemizde maalesef sayıca çok az, ama karşı durdukları şey ise çok güçlü uluslararası devler. Bu nedenle afişlerinde; "Don Kişot"u simge seçmişlerdir. 1990'lı yıllarda yaşanan "Aliğa Termik Santral Mücadelesini" ve özellikle "Bergama Altın Madeni Direnişini" kamuoyu yakından izledi ve biliyor. Bu iki önemli başarının sonuçları ve deneyimleri üzerine oturtulan ve "Haydi! Şimdi Sıra Akkuyu'da" diye "Don Kişot"larca ısrarla ve yıllarca sürdürülen bu mücadele halen devam ediyor. Anti-Nükleer Mücadele tarihimiz; 1978'lerde kaderin cilveli bir tezahürü ve tarihin garip bir tekrarı olarak, yine Başbakan Bülent Ecevit döneminde gündeme gelen Akkuyu Nükleer Santral Projesine karşı ilk yerel hareketi oluşturan ve önderlik yapan Arslan Eyce ve bu konuyu kamuoyuna taşıyan rahmetli gazeteciler Ömer Sami Coşar ve Örsan Öymen'le başladı. Eylül 1992'de çıkmaya başlayan Ağaçkakan Dergisi'yle tekrar canlanarak; Türkiye Anti-Nükleer Mücadele tarihinin miladı sayılan 16-17 Ekim 1993 tarihli 1. NÜKLEER KARŞITI KONGRE ve Nükleer Karşıtı Platformlar ile yeniden bir iyme kazandı. Ve EMO ile "Nükleer Santrallere Karşı Güçbirliği Platformu"nun büyük katkısıyla da, Türkiye'deki toplumsal dinamiklerin tümünün katılımıyla 1999 yılı sonunda TMMOB EMO öncülüğünde doruk noktasına ulaşan "Nükleer Santrallere Karşı Güçbirliği Platformu"; çok geniş örgütlerden, farklı gruplardan, binlerce "birey"den oluşmuştur. Genel olarak organik, esnek, informal örgütlenme tarzını benimsemiş, esas olarak renkli ve şık-ses getirici eylemlerle genişleyip, büyüyen ve "projenin ömrünce" varolan, "proje" iptal edilince de yok olacak dinamik bir süreçtir. Ortak paydadaki; "nükleer enerji santrallerine karşı olma" dışında, hiçbir zaman biraya gelemeyecek farklı temsiliyet, aidiyet ve ideolojik görüşteki; mesleki, sendikal,

siyasal, çevreci, STK, akademik kuruluşlar, köylüler ve "bireyler" mozayigi, belki de ülkemizde ilk kez bu çapta buluşmuştur. Yenilenebilir enerji kaynaklarının önünü, nükleer santral ile kesmeye çalışan ve güneş ve rüzgar enerjisini önerenlerle "dalga" geçenler; rüzgar ve güneş enerjisine "yenildiler". Enerjideki kayıp ve kaçakları önemsemeyen, oranları gizlemeye çalışanlar, oranları 1 puan bile indirmenin peşine düştüler. Enerji tasarrufu, verimlilik gibi konular, kamunun en büyük hedefleri olmaya başladı. Bundan böyle Türkiye, gelişmiş-sanayileşmiş-sömürgeci kapitalist "akıllı" ülkelerin; "arka bahçesi", "çöplüğü" ve "kıt zekası" olmayacaktır. Belki bu çok anlamlı ve önemli "çabalar" sayesinde; güzel ülkemiz, insanlarımız ve çocuklarımız gerçekten sağlıklı, temiz ve daha demokratik bir çevrede yaşama hakkını elde etmiş olacaktır. Ayrıca gelişmiş ülkelerin kendi insanlarına reva görmedikleri ve artık terk ettikleri eski, pahalı, tehlikeli, kirli teknolojilerini, sistemlerini ülkemize sokturmamaları; kıt kaynaklarımızın uluslararası tekelere ve yerli işbirlikçilerine peşkeş çekilmesi de engellenmiş olacaktır. Türkiye, 20-30 sene geriden gelen teknolojik tercihlerle, yanlış sanayileşme/enerji politikalarıyla oluşturulmuş bu bataklıktan artık çıkıp; dünyanın diğer ülkelerinin 2050 net sıfır hedefi ile uyumlu yeni, yenilenebilir, alternatif, çevreyle/doğayla barışık, iklimle uyumlu teknolojileri-sistemleri-enerji tercihlerini kabul etmek durumundadır.

NÜKLEER TEHLİKEYE KARŞI
MERSİN
BULUŞMASI

NKP NÜKLEER KARŞITI PLATFORM

Tarih: 13 Ekim 2019 Saat: 10.00

Yer: Mersin Mezitli Belediyesi Yeni Hizmet Binası Konferans Salonu
 Atatürk Mahallesi Sanayi Caddesi No:24